

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení autorky bakalářské práce: Nela Řiháčková

Název bakalářské práce: Integrované vzdělávání dětí ze sociálně znevýhodněných rodin

Typ posudku: posudek oponenta

Autor posudku: PhDr. Vilém Novotný, Ph.D.

Věcný přínos práce a její přidaná hodnota;

Bakalářská práce Nely Řiháčkové se zabývá problematikou integrovaného vzdělávání dětí ze sociálně znevýhodněných rodin v mateřských školkách. Téma integrace bezesporu rezonuje v naší společnosti a společně se vzděláváním patří mezi důležité oblasti rozvoje české společnosti. Z mého pohledu se proto jedná o vhodné téma, které je relevantní pro obor sociologie a sociální politika.

Přínos práce spatřuji především v dobře představeném vhledu do problematiky prostřednictvím pěkně zpracované případové studie založené na polostrukturovaných rozhovorech s relevantními aktéry. Z perspektivy veřejné politiky za nejpozoruhodnější přínos považuji snahu o uspořádání používaných nástrojů podle zvolené typologie nástrojů veřejných politik (viz tabulka nástrojů na s. 12).

Strukturace práce;

Práce je strukturována formou odpovídající požadavkům na bakalářskou práci. Po úvodu následují výzkumné otázky a cíle práce a teoretické ukotvení práce (vymezení základních pojmů jako integrace, inkluze atd., teorie veřejněpolitických nástrojů. Pak je čtenář seznámen s metodologií práce a její věcnou problematikou. Následně jsou představeny poznatky z případové studie, výsledky výzkumu a závěr práce. Za seznamem použité literatury a zdrojů se nachází přílohy týkající se realizovaných rozhovorů (informované souhlasy a osnova rozhovoru). Zvolená struktura odpovídá formátu bakalářské práce, ale doporučil bych sloučit výzkumné otázky a cíle s metodologií práce do jedné části. Také bych uvítal jasnější osvětlení struktury práce, aby její rozvržení bylo možné považovat jako odpověď na cíl či otázku práce „zjistit, jak probíhá integrace sociálně znevýhodněných dětí do běžných tříd mateřských škol v praxi a do jaké míry se liší praxe od obecných představ expertů i celé české společnosti o situaci v oblasti integrace sociálně znevýhodněných dětí.“ (s. 6)

Stanovení výzkumných otázek i cílů a jejich zodpovězení;

Stanovení a formulace výzkumných otázek i cílů jsou v souladu se záměrem práce (viz s. 6-7). U otázek by bylo vhodné explicitněji formulovat návaznost za teoretické ukotvení v konceptu veřejněpolitických nástrojů a zvážit, zda otázky 1 a 3 nerozdělit, protože každá obsahuje dvě otázky. Cíle jsou položeny v souladu se zaměřením práce, ale bakalantka by měla věnovat větší pozornost jejich formulaci (formulovat jednou větou hlavní u obecného cíle práce (s. 6)). Podstatné však je, že práce položené otázky odpovídá a vytyčené cíle naplňuje.

Propracování a aplikace teoretických východisek a přístupů;

Teoretická východiska v podobě konceptů integrace a typologie veřejněpolitických nástrojů jsou vcelku zdařile představena a aplikována. Jen bych uvítal větší propojení teoretické perspektivy a věcné problematiky, nejlépe sloučením kapitol 2 a 4. Také bych uvítal podrobnější vysvětlení konceptu veřejněpolitických nástrojů a zejména jeho operacionalizace, tj. jak bakalantka bude určovat jednotlivé typy nástrojů v konkrétní věcné problematice. V tomto ohledu je také otázkou, zda by perspektiva policy designu nebyla vhodnějším teoretickým ukotvením, protože v sobě obsahuje veřejné nástroje a zároveň se zabývá i jejich vhodným nastavením s ohledem na zvolené cíle dané veřejné politiky.

Metodologický přístup a aplikace jednotlivých metod;

Zpracování metodologické roviny práce podle mne odpovídá úrovni požadované na bakalářskou práci, ale tato dimenze v některých oblastech uvítal podrobnější a jasnější zpracování. Nejprve by bylo vhodné spojit kapitolu Výzkumné otázky a cíle a otázky s kapitolou Metodologie a sběr dat do jedné kapitoly Metodologie. Dále bych uvítal jasnější zpracování aplikace veřejněpolitických nástrojů (viz předchozí část). Také by bylo dobré osvětlit konstrukci vzorku respondentů (informantů) pro rozhovoru a propojit to s diskuzí validity. Výběr respondentek je odůvodněný a informačně přínosný, ale opravdu pokrývá celou škálu aktérů a perspektiv? Zároveň je otázkou, zda se během 30-50 minut rozhovoru podařilo získat všechny potřebné informace. Také z textu není jasné, jak přesně probíhala deklarovaná podrobná analýza rozhovorů. V tomto ohledu by například pomohla příloha s přehledem použitých kódů. Celkově větší pozornost metodologii by měla být věnována i proto, že byl zvolen kvalitativní přístup, který je potřebný dobře vysvětlit.

Využití literatury a dat;

Bakalantka v práci v dostatečné míře využila odborné literatury a dat ke zvolené problematice. Podařilo se jí shromáždit relevantní literaturu k problematice, ale její záběr by mohl být širší. Například u popisu výzkumného designu by bylo vhodnější pracovat i s jinými autory než jen s Hendlem. Za největší přínos práce proto považuji uskutečnění polostrukturovaných rozhovorů týkajících se případové studie. Nicméně bych doporučil podrobněji strukturovat literaturu, například na primární a sekundární zdroje či podobně. Dále oceňuji uvedení příloh vztahujících se k rozhovorům v příloze práce. Jen bych ještě uvítal i přílohu ke kódování rozhovorů.

Věcná správnost a přesvědčivost argumentace;

Z perspektivy věcné správnosti jsem nenašel podstatných pochybení. Domnívám se, že argumentace u zjištění by byla ještě přesvědčivější, pokud by bakalantka explicitněji a podrobněji provázala věcnou část práce s teoretickými koncepty, což rámcově činní, ale mohlo by to být propracovanější. Například koncept efektivity integrace mi není příliš zřejmý. V práci také postrádám jasnější diskuzi poznatků s ohledem na jejich možné zobecnění (kvalitativní přístup, případová studie), tj. co je možné zobecnit a co nikoli.

Stylistika a formálního zpracování (citace, grafická úprava atd.).

Práce se snaží držet jednotnou formu v oblasti citací a až na pár výjimek v seznamu literatury se jí to daří. Zde bych rád jen poukázal na to, že odborné články v elektronické podobě se obvykle řadí do seznamu odborné literatury.

Grafická úprava splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci.

V práci také neshledávám závažnější nedostatky (například drobné překlepy na s. 9, 43 či datum bez mezer mezi čísly na s. 14) vůči standardům požadovaným na formální úpravu bakalářské práce na UK FSV.

Shrnu-li, pak přínos práce spatřuji především v provedení dobře vymezené případové studie založené na třech polostrukturovaných rozhovorů. Za slabší místo práce považuji ne vždy jasné propojení teoretické perspektivy a věcné problematiky.

Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě a hodnotit ji podle výkonu u obhajoby známkou „B“.

Otázky k obhajobě:

K čemu nám mohou posloužit poznatky získané obsažené ve Vaší práci?

Jak byste zhodnotila validitu Vašeho výzkumu, respektive jak je možné zobecňovat Vaše poznatky?

Datum: 9. června 2021

Podpis:

PhDr. Vilém Novotný, Ph.D.